



2011  
परीक्षा दि. 23 जानेवारी, 2011

Code : KLM

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक  
BOOKLET No.

No. 104589

## प्रश्नपुस्तिका

एकूण प्रश्न : 200

एकूण गुण : 200

वेळ : 2 (दोन) तास

मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन

### सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.  
(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्दणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

### ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

पुस्तक संशोधन विभाग, दिल्ली विश्वविद्यालय, दिल्ली

KLM

पुस्तक संशोधन विभाग, दिल्ली विश्वविद्यालय

A

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'विहंग' या शब्दाचा सध्या प्रचलित असणारा अर्थ :

- (1) स्त्री (2) पक्षी (3) साप (4) आकाश

2. 'एकाच आईच्या पोटी ज्यांचा जन्म झाला आहे' या शब्दसमूहासाठी योग्य शब्द निवडा.

- (1) सगोचर (2) सहोदर (3) सगोत्र (4) सहचर

3. 'आनंद' या शब्दासाठी योग्य समानार्थी शब्द निवडा.

- (1) हर्ष (2) आनंदीआनंद (3) हास्य (4) उत्साह

4. 'हालअपेष्टा सहन करण्याचा गुण' या शब्दसमूहाबद्दल पुढील शब्द वापरतात.

- (1) कष्टाळू (2) कष्टकरी  
(3) तितिक्षा (4) यापैकी कोणताच पर्याय ग्राह्य नाही

5. 'ज्याने खूप ऐकले आहे व वाचले आहे' या शब्दसमूहाचा शब्द शोधा.

- (1) बहुश्रुत (2) बहुभाषिक  
(3) बहुगुणी (4) यापैकी कोणतेच उत्तर ग्राह्य नाही

6. खालील शुद्ध शब्द ओळखा.

- (1) अग्नीदिव्य (2) अग्निदिव्य  
(3) अग्निदीव्य (4) यापैकी कोणतेच उत्तर ग्राह्य नाही

7. पुढीलपैकी शुद्ध शब्द कोणता ?

- (1) उपरोलिखित (2) उपरोल्लिखित  
(3) उपरोल्लीखित (4) उपरोल्लिखीत

8. 'विधायक' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द सांगा.

- (1) विघटन (2) विधीयुक्त (3) वॉईट (4) विध्वंसक

9. 'इ, ई' - हया स्वरांची उच्चारस्थाने लिहा.

- (1) तालव्य (2) मूर्धव्य (3) दन्त्य (4) ओष्ठय

10. 'श', 'ष', 'स' ही \_\_\_\_\_ व्यंजने आहेत.

- (1) अर्धस्वर (2) कठोर (3) घर्षक (4) मृदू

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

11. 'पुनर + जन्म' हा कोणत्या संधीयुक्त शब्दाचा विग्रह आहे ?  
 (1) पूर्णजन्म (2) पुनर्जन्म (3) पुनरजन्मः (4) पुर्नजन्म
- 
12. क्षण + एक या शब्दापासून होणारी संधी लिहा.  
 (1) क्षणेक (2) क्षणैक  
 (3) क्षण्येक (4) यापैकी कोणतेच उत्तर ग्राह्य नाही
- 
13. 'शरीर' हा शब्द मराठीत कोणत्या लिंगात वापरतात ?  
 (1) नपुंसकलिंगी (2) पुल्लिंगी  
 (3) स्त्रीलिंगी (4) कोणत्याही नाही
- 
14. 'विद्वान' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप ओळखा.  
 (1) विद्वानी (2) बुद्धिमानी (3) विदुषी (4) विदुशी
- 
15. 'तो अभ्यास करित आहे'. — या वाक्याचा काळ ओळखा.  
 (1) अपूर्ण वर्तमानकाळ  
 (2) पूर्ण वर्तमानकाळ  
 (3) साधा वर्तमानकाळ  
 (4) यापैकी कोणतेच ग्राह्य नाही
- 
16. 'पार्वतीकाकूंना साधी पर्वतीही चढवत नाही'. या वाक्यातील 'चढवत' हे कोणत्या प्रकारचे क्रियापद आहे ?  
 (1) सहाय्यक क्रियापद (2) प्रयोजक क्रियापद  
 (3) संयुक्त क्रियापद (4) शक्य क्रियापद
- 
17. एका वाक्याची दुसऱ्या वाक्याशी सांगड घालण्याचे काम \_\_\_\_\_ अव्यये करतात.  
 (1) क्रियाविशेषण (2) शब्दयोगी  
 (3) केवलप्रयोगी (4) उभयान्वयी
- 
18. किती छान खेळला सचिन आज ! या वाक्याचा प्रकार ओळखा.  
 (1) मिश्रवाक्य (2) केवलवाक्य  
 (3) उद्गारवाचक (4) गौणवाक्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

19. 'चंद्रावर डाग दिसतो' या वाक्यातील अधोरेखित शब्दातील अव्यय ओळखा.

- |                        |                                      |
|------------------------|--------------------------------------|
| (1) शब्दयोगी अव्यय     | (2) उभयान्वयी अव्यय                  |
| (3) केवल प्रयोगी अव्यय | (4) यापैकी कोणतेच उत्तर ग्राह्य नाही |

20. वाक्यप्रकार ओळखा

विधान - 'उद्घाटन समारंभाला मुख्यमंत्री येतील किंवा उपमुख्यमंत्री उपस्थित राहतील'.

- |                  |                |
|------------------|----------------|
| (1) संयुक्तवाक्य | (2) मिश्रवाक्य |
| (3) केवलवाक्य    | (4) गौणवाक्य   |

21. खालील विधानातील उद्देश्यविस्तार स्पष्ट करणारा शब्द ओळखा.

विधान — 'शिवाजीचा भाऊ व्यंकोजी तंजावरास गेला'.

- |                  |              |
|------------------|--------------|
| (1) व्यंकोजी     | (2) शिवाजी   |
| (3) शिवाजीचा भाऊ | (4) तंजावरास |

22. 'गैरसमज' या शब्दास कोणत्या भाषेतील उपसर्ग लावला आहे ?

- |             |             |
|-------------|-------------|
| (1) संस्कृत | (2) मराठी   |
| (3) फारसी   | (4) इंग्रजी |

23. कानडी भाषेतून मराठीत आलेला शब्द ओळखा.

- |             |           |
|-------------|-----------|
| (1) खलबत्ता | (2) दाम   |
| (3) मेज     | (4) पोशाख |

24. 'माया' हा शब्द पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारचा आहे ते ओळखा.

- |            |           |
|------------|-----------|
| (1) तद्भव  | (2) तत्सम |
| (3) परभाषी | (4) देशी  |

25. 'घी', 'दादर', 'शेट', 'दलाल' हे शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत रूढ झाले आहेत ?

- |           |             |
|-----------|-------------|
| (1) अरबी  | (2) गुजराती |
| (3) कानडी | (4) फारसी   |

26. 'पाय' हा शब्द पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारचा आहे ते ओळखा.

- |             |           |
|-------------|-----------|
| (1) देशी    | (2) तद्भव |
| (3) परभाषीय | (4) तत्सम |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

27. आपल्या मनातले भाव अथवा विचार व्यक्त करण्याचे साधन म्हणजे ?

- |            |          |
|------------|----------|
| (1) शब्द   | (2) अर्थ |
| (3) कल्पना | (4) भाषा |

28. 'हिमालय पर्वत' या शब्दशक्तीचा प्रकार लिहा.

- |             |                                    |
|-------------|------------------------------------|
| (1) अभिधा   | (2) लक्षणा                         |
| (3) व्यंजना | (4) यापैकी कोणताच पर्याय लागू नाही |

29. कर्मभावसंकर प्रयोगाचे उदाहरण ओळखा.

- (1) आई मुलीला निजविते.
- (2) आईने मुलीला निजविले.
- (3) आई मुलीला निजवित आहे.
- (4) आईने मुलीला निजविले होते.

30. 'राणी प्रधानाला बोलावते' या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.

- |            |                  |
|------------|------------------|
| (1) कर्तरी | (2) कर्मणी       |
| (3) भावे   | (4) प्रधानकर्तृक |

31. 'आमरण' — या शब्दाचा समास कोणता ते लिहा.

- |                   |                    |
|-------------------|--------------------|
| (1) द्वंद्व समास  | (2) अव्ययीभाव समास |
| (3) तत्पुरुष समास | (4) द्विगु         |

32. खालील स्वल्पविरामाचे उदाहरण ओळखा

- (1) कथा, नाटक, ललितलेख, समीक्षा
- (2) कथानाटक, ललितलेखसमीक्षा
- (3) कथानाटकललितलेख, समीक्षा
- (4) यापैकी कोणतेच उत्तर ग्राह्य नाही

33. पुढील विधानातील अर्थाचा प्रकार ओळखा. 'मी खात्रीने पास होईन.'

- |              |               |
|--------------|---------------|
| (1) आज्ञार्थ | (2) स्वार्थ   |
| (3) विध्यर्थ | (4) संकेतार्थ |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

34. पुढील विधानाचा काळ ओळखा. 'तो नेहमीच उशीरा येतो'.

- |                     |                     |
|---------------------|---------------------|
| (1) साधा वर्तमानकाळ | (2) रीति वर्तमानकाळ |
| (3) साधा भूतकाळ     | (4) भविष्यकाळ       |

35. 'मी शाळेस जाणार नाही, कारण भला ताप आला आहे' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

- |                |                       |
|----------------|-----------------------|
| (1) केवलवाक्य  | (2) संयुक्तवाक्य      |
| (3) मिश्रवाक्य | (4) प्रश्नार्थक वाक्य |

36. 'अतिशय गर्व होणे' या अर्थाचा वाक्प्रचार ओळखा.

- |                       |                              |
|-----------------------|------------------------------|
| (1) दोडक्यावानी फुगणे | (2) दोन बोटे स्वर्ग उरणे     |
| (3) दोन हात करणे      | (4) दगडाखालून हात काढून घेणे |

37. 'अल्लाची गाय' या वाक्प्रचाराचा योग्य अर्थ सांगा.

- |                 |                    |
|-----------------|--------------------|
| (1) अतिशय धूर्त | (2) अतिशय श्रीमंत  |
| (3) अतिशय गरीब  | (4) अतिशय भाग्यवान |

38. 'अचाट खाणे न् \_\_\_\_\_ जाणे.' पुढील पर्यायातून दिलेली म्हणपूर्ण करा.

- |            |           |
|------------|-----------|
| (1) झोपी   | (2) मसणात |
| (3) गावाला | (4) पळून  |

39. 'मोर नाचतो, म्हणून लांडोरही नाचते' या म्हणीचा योग्य अर्थ कोणता ?

- (1) मुखपणाने दुसऱ्याचे अनुकरण करणे
- (2) अतिशय आळशी असणे.
- (3) जसे प्रयत्न तसे फळ
- (4) एखादे संकट ओढवून घेणे.

40. 'राजेशला चांगली संधी आली, तरी त्याला तिचा लाभ करून घेता आला नाही.' म्हणतात ना

- (1) सब घोडे बारा टक्के
- (2) शहाण्याला शब्दाचा मार
- (3) समुद्रात राहून कोरडा
- (4) सरडयाची धाव कुंपणापर्यंत

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

प्रश्न क्र. 41 से 45. पुढील उतारा वाचून त्यावरील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

ज्याला आपण आज 'गांधीवाद' असे संबोधतो, तो तत्त्वविचार आपल्याला तसा नवा नाही. गांधीवाद हा पारंपरिक भारतीय अध्यात्मधाराणांचाच, त्यात काही पाश्चात्य तत्त्वकल्पनांचे मिश्रण असलेला आधुनिक अवतार आहे; एकप्रकारचा आधुनिक 'यतिमार्ग' आहे. रूढार्थाने गांधींना 'तत्त्वज्ञानी' असे म्हणताही येत नाही. तसा त्यांचा दावाही नव्हता. त्यांनी विशिष्ट आध्यात्मिक विचारसंकल्पनांचा पुरस्कार केलेला असला तरी आपली तत्त्वप्रणाली त्यांनी पांडित्यप्रचुर खंडनमंडनात्मक पद्धतीने कधी मांडलेली नाही. तशी मांडण्याच्या त्यांचा इरादाही नव्हता, वा वृत्तीही. त्यांचे जे काही या बाबतीतील विचारधन आहे, ते स्वानुभवसिद्ध स्वरूपाचे आहे. आपण व्यक्तिगत पातळीवरून जे अनुभवले नाही, त्याचा आपण कधी उच्चारही केला नाही असे त्यांनी आवर्जून सांगितले आहे.

गांधी हे आधुनिक काळातील जागतिक कीर्तीचे राजकीय पुढारी मानले जातात आणि भारतीय राजकारणात त्यांचा फार महत्त्वाचा सहभागही आहे. पण असे असूनही ते रूढार्थाने 'राजकारणी' पुरुष नव्हते; राजकारण हा त्यांच्या प्रयोगशील आध्यात्मिक साधनेतील परिस्थितिप्राप्त कर्तव्याचा केवळ एक अंश होता. आत्मसाक्षात्कार हेच त्यांचे अंतिम जीवनोद्दिष्ट होते. आणि त्यांची वृत्ती आध्यात्मिक असली तरी या अध्यात्माचा जीवनव्यवहाराशी साक्षात संबंध होता.

ते स्वतःला सत्याचे नम्र उपासक, शोधक आणि दरिद्रीनारायणाचे सेवक मानीत. त्यांच्या मते सत्य हाच ईश्वर. मात्र हे सत्य वैज्ञानिक सत्याप्रमाणे केवलपणे बुद्धिगम्य नाही. ते आध्यात्मिक अनुभूतीच्या स्वरूपाचे पण भौतिक जीवनावर प्रभाव गाजविणारे असे आहे. गांधीजी शुद्धमनस्क कृतिशीलतेतून सत्याचा शोध घेऊ इच्छितात.

41. गांधींचे अंतिम जीवनोद्दिष्ट कोणते होते ?

- |                     |              |
|---------------------|--------------|
| (1) आत्मसाक्षात्कार | (2) राजकारण  |
| (3) स्वातंत्र्य     | (4) खंडनमंडन |

42. 'गांधीवाद' हा एक प्रकारचा \_\_\_\_\_ आहे.

- |                 |              |                    |           |
|-----------------|--------------|--------------------|-----------|
| (1) तत्त्वज्ञान | (2) यतिमार्ग | (3) पारंपरिक मार्ग | (4) विचार |
|-----------------|--------------|--------------------|-----------|

43. गांधी हे आधुनिक काळातील जागतिक कीर्तीचे \_\_\_\_\_ मानले जातात.

- |         |              |                   |                  |
|---------|--------------|-------------------|------------------|
| (1) संत | (2) राजकारणी | (3) राजकीय पुढारी | (4) तत्त्वज्ञानी |
|---------|--------------|-------------------|------------------|

44. गांधींच्या अध्यात्माचा \_\_\_\_\_ साक्षात संबंध होता.

- |                    |                    |
|--------------------|--------------------|
| (1) राजकारणाशी     | (2) जीवनव्यवहाराशी |
| (3) तत्त्वज्ञानाशी | (4) परंपरेशी       |

45. गांधीजी कशाचा शोध घेऊ इच्छितात ?

- |                 |              |             |           |
|-----------------|--------------|-------------|-----------|
| (1) अध्यात्माचा | (2) ईश्वराचा | (3) सत्याचा | (4) मनाचा |
|-----------------|--------------|-------------|-----------|

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

प्रश्न क्र. 46 से 50. पुढील उतारा वाचून त्यावरील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

भारतीय संस्कृतीत अंधश्रद्धेला स्थान नाही. विचाराचा महिमा सर्वत्र गाडलेला दिसून येईल. भारतीय संस्कृतीचा वेद हा पाया मानला जातो. परंतु वेद म्हणजे काय ? वेद या शब्दाचा अर्थ ज्ञान असा आहे. ज्ञान हा भारतीय संस्कृतीचा आधार आहे. ज्ञानावर उभारलेली ही भव्य संस्कृती आहे.

वेद किती आहेत ? वेद अनंत आहेत. ऋग्वेद, यजुर्वेद, सामवेद, अथर्ववेद एवढेच वेद नाहीत. भारतीय संस्कृतीचा एकच ऋषी नाही, एकच पैगंबर नाही, एकच वेद नाही. भारतीय संस्कृती गगनाप्रमाणे विशाल व सागराप्रमाणे अपार आहे.

जीवनाला सुंदर करणारा प्रत्येक विचार म्हणजे वेद आहे. आपले आयुष्य आनंदी व उत्साही कसे राहिल, हे आयुर्वेद सांगेल. समाजाचे रक्षण कसे करावे, ते धनुर्वेद सांगेल. समाजाची करमणूक कशी करावी, समाजाला दुःखाचा विसर कसा पडावा, ते गांधर्ववेद सांगेल. हे सारे वेदच आहेत.

काल अनंत आहे व ज्ञान अनंत आहे. नवीन नवीन ज्ञान उदयास येईल व भारतीय संस्कृती सर्वांआधी त्या ज्ञानाचा सत्कार करावयास उभी राहिल. भारतीय संस्कृतीला ज्ञानाहून दुसरे काहीही पवित्र वाटत नाही, ज्ञानोपासकांबद्दल भारतीय संस्कृतीला नितान्त आदर आहे.

46. भारतीय संस्कृतीला कोणाबद्दल नितान्त आदर आहे ?

- (1) ऋषी (2) वेद (3) ज्ञानोपासक (4) परमेश्वर

47. भारतीय संस्कृतीत कशाला स्थान नाही ?

- (1) विचार (2) आचार (3) पाप (4) अंधश्रद्धा

48. आपले आयुष्य आनंदी व उत्साही कसे राहिल हे \_\_\_\_\_ सांगेल.

- (1) धनुर्वेद (2) आयुर्वेद (3) गांधर्ववेद (4) अथर्ववेद

49. भारतीय संस्कृतीचा आधार कोणता ?

- (1) अंधश्रद्धा (2) अहंकार (3) ज्ञान (4) विचार

50. गगनाप्रमाणे विशाल व सागराप्रमाणे अपार काय आहे ?

- (1) भारतीय संस्कृती (2) वेद  
(3) जीवन (4) ज्ञान

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

51. God made the country and man made the town.

This is a \_\_\_\_\_ sentence.

- (1) multiple      (2) complex      (3) compound      (4) simple
- 

52. Kalidas was the best dramatist. The correct positive degree of this sentence is

- (1) No other dramatist was as best as Kalidas.  
(2) No other dramatist was better than Kalidas.  
(3) No other dramatist was as good as Kalidas.  
(4) Kalidas was not as good as people thought of him.
- 

53. No other metal is as costly as Gold today.

This sentence in its comparative degree will be

- (1) Gold is the most costly of all the metals.  
(2) Gold is costlier than any other metal.  
(3) Gold is the more costly metal.  
(4) Gold is the costliest of all the metals.
- 

54. If I were a farmer, I would plant only potatoes in my field.

This is \_\_\_\_\_ sentence.

- (1) a negative      (2) an affirmative  
(3) a conditional      (4) an assertive
- 

55. Generally beauty dwells in form.

The word 'beauty' is \_\_\_\_\_ noun.

- (1) a proper      (2) a common      (3) an abstract      (4) a collective
- 

56. The President of India arrived exactly at the stipulated time.

This can be described as \_\_\_\_\_ .

- (1) she came in time      (2) she came at time  
(3) she came before time      (4) she came on time
- 

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

57. Choose, from the alternatives, the synonym of : excuse

- (1) escape (2) pardon (3) forgo (4) forget
- 

58. Choose from the following the noun form of : brief

- (1) abbreviate (2) briefness (3) briefly (4) breach
- 

59. Choose the correct meaning of the idiom : "A cat-and-dog life" from the following alternatives :

- (1) Constantly keeping animals (2) Constantly quarrelling  
(3) Constantly playing (4) Constantly making noise
- 

60. He is the man whom we all respect.

The subordinate clause in this sentence is \_\_\_\_\_ .

- (1) an adjective clause (2) an adverb clause  
(3) a noun clause (4) an adverb clause of place
- 

61. It is a horrible night.

The correct exclamatory sentence of the above statement is

- (1) How horrible is the night !  
(2) What a horrible night it is !  
(3) How horrible the night !  
(4) What a horrible night is it !
- 

62. She said to me, "How many brothers have you ?"

The indirect narration of this sentence is

- (1) She told me how many brothers I had.  
(2) She asked me about my brothers.  
(3) She inquired me about my brothers.  
(4) She asked me how many brothers I had.
- 

63. Was the cricket team successful ? Out of the 11 players, \_\_\_\_\_ five played well.

Choose the correct option from the options below to fill in the blank :

- (1) all (2) only (3) some (4) every
- 

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

64. The plural of 'thief' is \_\_\_\_\_ .

- (1) thieves (2) thiefes (3) thieves (4) thiews
- 

65. The past participle form of the verb 'do' is \_\_\_\_\_ .

- (1) do (2) does (3) did (4) done
- 

66. Do it before you forget. (Point out the adverb clause)

- (1) Do it (2) You forget  
(3) Before you forget (4) Do it before
- 

67. Pick out the incorrect part of the following sentence.

It is I which is responsible for the loss suffered by you.

- (1) It is I (2) which is  
(3) responsible for (4) the loss suffered by you
- 

68. She \_\_\_\_\_ ill since last Monday.

Choose the right verb form from the options given :

- (1) is (2) has been (3) was (4) had been
- 

69. The subject I like the most is English.

Choose the option to replace the underlined phrase :

- (1) My best subject (2) My worst subject  
(3) My favourite subject (4) My scoring subject
- 

70. The creater of 'Shin Chan', a cartoon show \_\_\_\_\_ in an accident.

Choose the correct verb form from the options given :

- (1) has been murdered (2) died  
(3) was robbed (4) failed
- 

71. Large quantities of tea \_\_\_\_\_ from India.

Choose the right verb form from the options below :

- (1) export (2) are exported  
(3) being exported (4) exported
- 

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

72. She gave the child \_\_\_\_\_ he wanted.

Fill in the blanks with the option below :

- (1) that (2) that which  
(3) what (4) that what
- 

73. If the crowd does not \_\_\_\_\_ the police will resort to lathi charge.

Choose the appropriate verb to fill in the blank :

- (1) diverse (2) disperse (3) deviate (4) divert
- 

74. She succeeded \_\_\_\_\_ the job.

Choose the appropriate verb form to fill in the blank :

- (1) to get (2) getting  
(3) in getting (4) with getting
- 

75. The house was locked. The owners \_\_\_\_\_ gone out.

Choose the correct verb form to fill in the blank :

- (1) must have (2) should (3) ought to have (4) have
- 

76. Which one of the following alternatives is **not** an adjective ?

- (1) tall (2) few (3) ugly (4) fluently
- 

77. She \_\_\_\_\_ a bath when the telephone bell rang.

Choose the correct alternative to fill in the blank :

- (1) took (2) had taken  
(3) had been taken (4) was taking
- 

78. Is not virtue its own reward ?

Pick the correct meaning from the ones given below :

- (1) Virtue is its own reward  
(2) Virtue is not its own reward  
(3) There is no reward for virtue  
(4) Virtue gets a reward for itself
- 

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

79. Choose the correct antonym of – 'omnious' :

- |                |                 |
|----------------|-----------------|
| (1) final      | (2) terminating |
| (3) auspicious | (4) blessed     |
- 

80. Give the verb form of 'class' :

- |               |              |
|---------------|--------------|
| (1) classical | (2) classify |
| (3) classic   | (4) classes  |
- 

81. An accident occurred \_\_\_\_\_ the public meeting was going on.

Fill in the blank by choosing the correct connector :

- |           |            |
|-----------|------------|
| (1) where | (2) what   |
| (3) at    | (4) around |
- 

82. Please give me \_\_\_\_\_ .

Choose the appropriate form :

- |                |                 |
|----------------|-----------------|
| (1) soaps      | (2) some soap   |
| (3) a few soap | (4) a few soaps |
- 

83. Ram attended the wedding, \_\_\_\_\_ ?

Choose the question tag from the options :

- |                 |                 |
|-----------------|-----------------|
| (1) isn't it ?  | (2) wasn't he ? |
| (3) didn't he ? | (4) wasn't it ? |
- 

84. If you \_\_\_\_\_ her she would have come.

Choose the appropriate option :

- |                |                |
|----------------|----------------|
| (1) call       | (2) called     |
| (3) had called | (4) would call |
- 

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

85. I saw \_\_\_\_\_ yesterday.

Choose the correct option :

- |                          |                              |
|--------------------------|------------------------------|
| (1) much deer in the zoo | (2) many deers in the zoo    |
| (3) many deers in zoo    | (4) a lot of deer in the zoo |
- 

86. Choose the correct synonym for 'clever' from the following :

- |                 |              |
|-----------------|--------------|
| (1) honest      | (2) handsome |
| (3) intelligent | (4) horrible |
- 

87. Choose the correct sentence from the following :

- (1) The cattles were grazing in the field.
  - (2) The cattle were grazing in the field.
  - (3) The cattle was grazing in the field.
  - (4) The cattle is grazing in the field.
- 

88. 'I shall buy the book if I like it.'

The clause is an adverb clause of \_\_\_\_\_ .

- |             |               |
|-------------|---------------|
| (1) reason  | (2) result    |
| (3) purpose | (4) condition |
- 

89. 'Take care of your health.'

This sentence expresses \_\_\_\_\_ mood.

- |                |                   |
|----------------|-------------------|
| (1) imperative | (2) subjunctive   |
| (3) indicative | (4) interrogative |
- 

90. 'Alas ! his only son is dead.'

The above sentence is \_\_\_\_\_ sentence.

- |                      |                    |
|----------------------|--------------------|
| (1) an interrogative | (2) an exclamatory |
| (3) an imperative    | (4) a declarative  |
- 

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passages and answer the questions based on them.

**Passage I (for questions from 91 – 95)**

When she came to my window for some time neither of us said anything. But when she moved on, I found myself leaving my seat and going to the carriage door.

She noticed me at the door, and stood waiting on the platform, looking the other way. I walked across to the tea stall. A kettle was boiling over on a small fire, but the owner of the stall was busy serving tea somewhere on the train. The girl followed me behind the stall.

'Do you want to buy a basket ?' she asked.

'They are very strong, made of the finest cane.'

'No,' I said, 'I don't want a basket.'

We stood looking at each other for what seemed a very long time and then she said,

'Are you sure you don't want a basket ?'

'All right, give me one,' I said, and I took the one on top and gave her a rupee, hardly daring to touch her fingers.

As she was about to speak, the guard blew his whistle; she said something, but it was lost in the clanging of the bell and the hissing of the engine. I had to run back to my compartment. The carriage shuddered and jolted forward.

I watched her as the platform slipped away. She was alone on the platform and she did not move, but she was looking at me and smiling. I watched her till the signal box came in the way, and then the jungle hid the station but I could still see her standing there alone...

91. Where did the strangers meet ?

(1) In the city

(2) On the platform

(3) In a village

(4) In the railway compartment

92. What was she doing there ?

(1) She was selling tea

(2) She was selling baskets

(3) She was collecting rags

(4) She was waiting for somebody

93. The person in the story purchased the basket because

(1) he needed one.

(2) it was cheap.

(3) it was a beautiful basket.

(4) the girl was very persuasive.

94. What did she do when the train was leaving the station ?

(1) She followed him to the compartment.

(2) She began to collect her baskets.

(3) She kept looking at him and smiling.

(4) She neglected him and went away.

95. This passage is about

(1) selling of baskets on the platform.

(2) strange things on the platform.

(3) deep hatred between the strangers.

(4) first-sight-love between the strangers.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

**Passage II (for questions from 96 – 100)**

Most of us need blood but very few wish to donate. The reason is 'fear psychosis'. Most people believe that donation means loss of strength, workdays and prolonged listlessness. Whether it is an accident case, a heart bypass surgery, a hysterectomy or congenital anaemia like Thalassaemia, the family of the patient has to run from pillar to post for arranging blood. If the patient has compassionate and healthy family members and friends, it may not be difficult. But, in the event of 'unfit' or 'unwilling' donors, the patient's treatment invariably suffers.

However large our requirement, it is estimated that if only one to two percent of the population starts donating blood voluntarily, the crisis can be overcome. Unfortunately, India has not been able to achieve this target. The fact is that our country doesn't have the culture of voluntary blood donation. Hence the perennial shortage.

---

96. The 'fear psychosis' behind donation is due to \_\_\_\_\_ .

Fill in the blank with the correct alternative from the following :

- (1) belief in loss of strength, workdays, listlessness
- (2) psychology of fear
- (3) not having wish to donate
- (4) not having good health

---

97. To run from pillar to post means \_\_\_\_\_ .

Choose the correct alternative from the following :

- (1) to go to the post office
- (2) to go to several places
- (3) to post
- (4) to run fast

---

98. According to the passage, how does a patient's treatment suffer ?

- (1) There are no good doctors.
- (2) Patients don't go to doctors.
- (3) There are no good hospitals.
- (4) There are 'unfit' or 'unwilling' donors of blood.

---

99. The percentage of blood donors in India is \_\_\_\_\_ .

Choose the correct alternative from the following to fill in the blank :

- (1) more than 2%
- (2) 2%
- (3) only one to two percent
- (4) None of the above

---

100. There is shortage of blood because \_\_\_\_\_ .

Choose the correct alternative from the following to complete the above statement :

- (1) we don't have the culture of voluntary blood donation
- (2) there are health problems
- (3) there are poor people
- (4) None of the above

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

101. 1857 च्या उठावात पहिला हुतात्मा कोण झाला ?

- |                     |                   |
|---------------------|-------------------|
| (1) तात्या टोपे     | (2) मंगल पांडे    |
| (3) नानासाहेब पेशवा | (4) बहादूरशहा जफर |

Who became the first martyr in the revolt of 1857 ?

- |                      |                       |
|----------------------|-----------------------|
| (1) Tatyia Tope      | (2) Mangal Pande      |
| (3) Nanasaheb Peshwa | (4) Bahadurshah Jafar |

102. सातारच्या प्रतापसिंह महाराजांची गादी वाचविणेसाठी इंग्लंडला जाऊन कोणी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली ?

- |                      |                        |
|----------------------|------------------------|
| (1) बाळाजीपंत नातु   | (2) रंगो बापूजी गुप्ते |
| (3) आप्पासाहेब भोसले | (4) कृष्णाजी भिडे      |

Who had played an important role in England to defend the Royal throne of Pratap Singh Maharaja of Satara ?

- |                       |                        |
|-----------------------|------------------------|
| (1) Balaji Pant Natu  | (2) Rango Bapuji Gupte |
| (3) Appasaheb Bhosale | (4) Krishnaji Bhide    |

103. राष्ट्रीय काँग्रेसच्या \_\_\_\_\_ अधिवेशनात महात्मा गांधीजी प्रथमच उपस्थित राहिले.

- |                  |                     |
|------------------|---------------------|
| (1) लाहोर (1900) | (2) कलकत्ता ( 1901) |
| (3) बनारस (1905) | (4) मुंबई (1904)    |

Mahatma Gandhiji was present for the first time in which National Congress Session ?

- |                    |                     |
|--------------------|---------------------|
| (1) Lahore (1900)  | (2) Calcutta (1901) |
| (3) Banaras (1905) | (4) Mumbai (1904)   |

104. खालीलपैकी 1857 च्या उठावानंतर बंगालमधील एक महत्त्वाची शेतकरी चळवळ कोणती ?

- |                 |                  |
|-----------------|------------------|
| (1) नीळीचा उठाव | (2) दख्खन दंगे   |
| (3) फराजी चळवळ  | (4) कापसाचा उठाव |

Which one of the following was the important peasant movement in the Bengal after the revolt of 1857 ?

- |                      |                      |
|----------------------|----------------------|
| (1) Revolt of Indigo | (2) Deccan riots     |
| (3) Faraji movement  | (4) Revolt of cotton |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

105. शेतीचे व्यापारीकरण म्हणजे काय ?

- (1) नगदी पिकांची लागवड करव्यावर भर
- (2) पारंपरिक पिकांची लागवड करण्यावर भर
- (3) नगदी व पारंपरिक पिकांची लागवड करण्यावर भर
- (4) ह्यापैकी काहीही नाही

What is meant by commercialization of Agriculture ?

- (1) Emphasis on cultivation of cash crops
- (2) Emphasis on cultivation of traditional crops
- (3) Emphasis on cultivation of cash crops & traditional crops
- (4) None of these

106. \_\_\_\_\_ यास शांती घोष व सुनीती चौधरी या शाळकरी मुलींनी ठार मारले ?

- |                       |                            |
|-----------------------|----------------------------|
| (1) कलेक्टर स्टिव्हंस | (2) गव्हर्नर हडसन          |
| (3) कलेक्टर मि. अॅश   | (4) गव्हर्नर जनरल हार्डिंज |

\_\_\_\_\_ was put to death by the school-girls Shanti Ghosh and Suniti Chaudhari.

- |                        |                               |
|------------------------|-------------------------------|
| (1) Collector Stevens  | (2) Governor Hadson           |
| (3) Collector Mr. Aash | (4) Governor General Hardinge |

107. भारतीय राष्ट्रीय सभेची स्थापना \_\_\_\_\_ साली झाली.

- |                   |                   |
|-------------------|-------------------|
| (1) डिसेंबर 1884  | (2) डिसेंबर 1885  |
| (3) जानेवारी 1886 | (4) जानेवारी 1887 |

The Indian National Congress was founded in \_\_\_\_\_ .

- |                   |                   |
|-------------------|-------------------|
| (1) December 1884 | (2) December 1885 |
| (3) January 1886  | (4) January 1887  |

108. खालीलपैकी कोणी कारागृहात अन्नसत्याग्रह करून हौतात्म्य पत्करले ?

- |                    |                    |
|--------------------|--------------------|
| (1) चंद्रशेखर आझाद | (2) खुदीराम बोस    |
| (3) जतींद्रनाथ दास | (4) मदनलाल धिंग्रा |

Which one of the following attained martyrdom in a hunger strike in Jail ?

- |                        |                      |
|------------------------|----------------------|
| (1) Chandrashekar Azad | (2) Khudiram Bose    |
| (3) Jatindranath Das   | (4) Madanlal Dhingra |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

109. मद्रास इलाख्यात रयतवारी पद्धत सुरु करताना थॉमस मनरो यांच्याबरोबर कोणता अधिकारी होता ?

- |                  |                     |
|------------------|---------------------|
| (1) मार्टिन बर्ड | (2) कप्टन डेव्हिडसन |
| (3) कप्टन रीड    | (4) एल्फिस्टन       |

Who was the co-officer of Mr. Thomas Munro at the beginning of Ryotwari System in the province of Madras ?

- |                 |                    |
|-----------------|--------------------|
| (1) Martin Bird | (2) Capt. Davidson |
| (3) Capt. Read  | (4) Elphinstone    |

110. खालीलपैकी कोणती व्यक्ति आनंद मोहन बोस यांच्याबरोबर साधारण ब्राम्होसमजाची सहसंस्थापक होती ?

- |                       |                   |
|-----------------------|-------------------|
| (1) देवेंद्रनाथ टागोर | (2) केशवचंद्र सेन |
| (3) शिवनाथ शास्त्री   | (4) गणेश जोशी     |

Which one of the following persons was the co-founder of Sadharan Brahmo Samaj alongwith Mr. Anand Mohan Bose ?

- |                         |                       |
|-------------------------|-----------------------|
| (1) Devendranath Tagore | (2) Keshavchandra Sen |
| (3) Shivnath Shastri    | (4) Ganesh Joshi      |

111. 'गुलामगिरी' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

- |                             |                          |
|-----------------------------|--------------------------|
| (1) न्यायमूर्ती म.गो. रानडे | (2) छत्रपती शाहू महाराज  |
| (3) महात्मा ज्योतिबा फुले   | (4) कर्मवीर भाउराव पाटील |

Who wrote the book 'Gulamgiri' ?

- |                           |                               |
|---------------------------|-------------------------------|
| (1) Justice M.G. Ranade   | (2) Chhatrapati Shahu Maharaj |
| (3) Mahatma Jyotiba Phule | (4) Karmaveer Bhaurao Patil   |

112. \_\_\_\_\_ या केडगाव येथील 'मुक्ती सदन' च्या संस्थापिका होत्या.

- |                   |                   |
|-------------------|-------------------|
| (1) अँनी बेझंट    | (2) पंडिता रमाबाई |
| (3) सरोजिनी नायडू | (4) मादाम कामा    |

\_\_\_\_\_ was the founder of 'Mukti Sadan' at Kedgaon.

- |                    |                     |
|--------------------|---------------------|
| (1) Annie Besant   | (2) Pandita Ramabai |
| (3) Sarojini Naidu | (4) Madam Cama      |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

113. राजर्षी छत्रपती शाहू महाराजांनी क्षात्रजगद्गुरुपीठावर कोणाची नियुक्ती केली ?

- |                     |                    |
|---------------------|--------------------|
| (1) विश्वनाथ मंडलिक | (2) भास्करराव जाधव |
| (3) केशवराव जवळकर   | (4) बेनाडीकर पाटील |

Who was appointed on Kshatrajagatgurupeeth by Rajarshi Chhatrapati Shahu Maharaj ?

- |                        |                       |
|------------------------|-----------------------|
| (1) Vishwanath Mandlik | (2) Bhaskarrao Jadhav |
| (3) Keshavrao Javalkar | (4) Benadikar Patil   |

114. 'सुधारक' हे वृत्तपत्र कोणी सुरु केले ?

- |                       |                      |
|-----------------------|----------------------|
| (1) गोपाळ हरी देशमुख  | (2) बाळ गंगाधर टिळक  |
| (3) गोपाळ कृष्ण गोखले | (4) गोपाळ गणेश आगरकर |

Who started the newspaper 'Sudharak' ?

- |                           |                          |
|---------------------------|--------------------------|
| (1) Gopal Hari Deshmukh   | (2) Bal Gangadhar Tilak  |
| (3) Gopal Krishna Gokhale | (4) Gopal Ganesh Agarkar |

115. तुरुंगात असताना 'सुविचार स्मरणी' हा ग्रंथ कोणी लिहिता ?

- |                        |                      |
|------------------------|----------------------|
| (1) महात्मा गांधीजी    | (2) गोपाळ गणेश आगरकर |
| (3) संत तुकडोजी महाराज | (4) यापैकी एकही नाही |

Who wrote the book 'Suvichar Smarni' during his stay behind bars ?

- |                           |                          |
|---------------------------|--------------------------|
| (1) Mahatma Gandhiji      | (2) Gopal Ganesh Agarkar |
| (3) Saint Tukdoji Maharaj | (4) None of these        |

116. छत्रपती शाहू महाराजांनी कोल्हापूरमध्ये 'सत्यशोधक समाजाची' स्थापनाकोणत्या वर्षी केली ?

- |          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|
| (1) 1909 | (2) 1910 | (3) 1911 | (4) 1912 |
|----------|----------|----------|----------|

In which year did Chhatrapati Shahu Maharaj establish 'Satyashodhak Samaj' in Kolhapur ?

- |          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|
| (1) 1909 | (2) 1910 | (3) 1911 | (4) 1912 |
|----------|----------|----------|----------|

117. 'अश्रुश्यांची कैफियत' हा ग्रंथ कोणी लिहिता ?

- |                        |                           |
|------------------------|---------------------------|
| (1) विठ्ठल रामजी शिंदे | (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर |
| (3) महात्मा गांधीजी    | (4) महात्मा फुले          |

Who wrote the book 'Ashaprushanchi Kaifiyat' ?

- |                          |                            |
|--------------------------|----------------------------|
| (1) Vitthal Ramji Shinde | (2) Dr. Babasaheb Ambedkar |
| (3) Mahatma Gandhiji     | (4) Mahatma Phule          |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

118. खालीलपैकी कोणती संस्था महर्षी धोंडो केशव कर्वेयांनी स्थापन केली नव्हती ?

- (1) डिप्रेस्ड क्लासेस मिशन (2) अनाथ बालिकाश्रम मंडळी  
(3) विधवा-विवाहोत्तेजक मंडळ (4) महिला विद्यापीठ

Which one of the following institutions was not founded by Maharshi Dhondo Keshav Karve ?

- (1) Depressed Classes Mission (2) Anath Balikashram Mandali  
(3) Vidhava-Vivahottejak Mandal (4) Mahila Vidyapeeth

119. अस्पृश्य लोकात सामाजिक व राजकीय जागृती करण्यासाठी \_\_\_\_\_ हे वृत्तपत्र डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी सुरू केले.

- (1) मूक नायक (2) हरिजन (3) केसरी (4) मराठा

Dr. Babasaheb Ambedkar started \_\_\_\_\_ newspaper to create social & political awareness among the Untouchable Society.

- (1) Muk Nayak (2) Harijan (3) Kesari (4) Maratha

120. खालीलपैकी डॉ. आंबेडकरांनी स्थापन केलेल्या “शेड्यूल्ड कास्ट फेडरेशनचे” मुख्य कार्यालय कोठे होते ?

- (1) मुंबई (2) नागपूर (3) पुणे (4) कोल्हापूर

Which one of the following was the main office of the “Scheduled Castes Federation” founded by Dr. Ambedkar ?

- (1) Mumbai (2) Nagpur (3) Pune (4) Kolhapur

121. अरवली पर्वतामधील \_\_\_\_\_ हे सर्वात उंच शिखर आहे.

- (1) धूपगढ (2) गुरुशिखर (3) के<sub>2</sub> (4) दोडाबेट्टा

\_\_\_\_\_ is the highest peak in Aravali Mountain.

- (1) Dhupgarh (2) Gurushikhar (3) K<sub>2</sub> (4) Dodabetta

122. नर्मदा व तापी नद्यांच्या दरम्यान \_\_\_\_\_ पर्वतरांग आहे.

- (1) सातपुडा (2) सहयाद्री  
(3) विंध्य (4) अरवली

\_\_\_\_\_ mountain range is located in between Narmada and Tapi river.

- (1) Satpuda (2) Sahyadri  
(3) Vindhya (4) Aravali

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

123. सर्वात जास्त ऊसाचे प्रति हेक्टरी उत्पादन व साखर उतारा \_\_\_\_\_ राज्यात आहे.

- (1) उत्तर प्रदेश (2) बिहार  
(3) महाराष्ट्र (4) तामिळ नाडू

\_\_\_\_\_ state has the highest per hectare yield of sugarcane and sugar recovery from sugarcane.

- (1) Uttar Pradesh (2) Bihar  
(3) Maharashtra (4) Tamil Nadu

124. \_\_\_\_\_ राज्याच्या किनारवर्ती प्रदेशात ईशान्य मानसून वाऱ्यापासून पाऊस मिळतो.

- (1) गोवा (2) पंजाब (3) तामिळ नाडू (4) महाराष्ट्र

The coastal regions of \_\_\_\_\_ state receive rain from the North-west Monsoon winds.

- (1) Goa (2) Punjab (3) Tamil Nadu (4) Maharashtra

125. अरबी समुद्राच्या किनाऱ्यालगतच्या सखोल भागास \_\_\_\_\_ असे म्हणतात.

- (1) वलाटी (2) खलाटी (3) खाडी (4) बेट

The low-land area of coastal Arabian Sea is known as \_\_\_\_\_.

- (1) Valati (2) Khalati (3) Estuary (4) Island

126. महाराष्ट्र पठारावरील ग्रामीण भागातील दृश्य बदलण्यासाठी प्रामुख्याने \_\_\_\_\_ व्यवसाय कारणीभूत ठरत आहे.

- (1) कुक्कुटपालन (2) दुग्ध व्यवसाय (3) मासेमारी (4) शिकार

\_\_\_\_\_ activity is mainly responsible to change the rural scenario of Maharashtra plateau.

- (1) Poultry (2) Dairy (3) Fishery (4) Hunting

127. महाराष्ट्राच्या \_\_\_\_\_ जिल्हयामध्ये संत नामदेवांचे जन्मगाव 'नरसी' हे धार्मिक पर्यटन स्थळ आकर्षण बनले आहे.

- (1) नांदेड (2) परभणी (3) हिंगोली (4) लातूर

"Narsi", the birthplace of Saint Namdeo which has become a most attractive religious tourist place, lies in \_\_\_\_\_ district of Maharashtra.

- (1) Nanded (2) Parbhani (3) Hingoli (4) Latur

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

128. महाराष्ट्रात गव्हाच्या लागवडीखाली सर्वात जास्त क्षेत्र \_\_\_\_\_ या जिल्ह्यात आहे.

- (1) नाशिक (2) नागपूर (3) परभणी (4) अहमदनगर

The area under wheat cultivation is largest in \_\_\_\_\_ district of Maharashtra.

- (1) Nasik (2) Nagpur (3) Parbhani (4) Ahmednagar

129. "अस्तांभा" हे पर्वत शिखर महाराष्ट्राच्या \_\_\_\_\_ जिल्ह्यामध्ये आहे.

- (1) नाशिक (2) पुणे (3) नंदुरबार (4) सातारा

The mountain peak "Astamba" is located in \_\_\_\_\_ district of Maharashtra.

- (1) Nashik (2) Pune (3) Nandurbar (4) Satara

130. महाराष्ट्रातील पहिली सहकारी सूत गिरणी \_\_\_\_\_ येथे उभारली.

- (1) येवला (2) कल्याण (3) माधवनगर (4) इचलकरंजी

The first co-operative cotton textile mill of Maharashtra was set up at \_\_\_\_\_ .

- (1) Yeola (2) Kalyan (3) Madhavnagar (4) Ichalkaranji

131. 1947 पासून भारतात कोणत्या दरात वेगाने घट होत आहे ?

- (1) जन्म दर (2) मृत्यु दर  
(3) प्रजनन दर (4) वरीलपैकी नाही

Which rate has been rapidly declining in India, since 1947 ?

- (1) Birth rate (2) Mortality rate  
(3) Fertility rate (4) None of the above

132. कोणत्या बेकारीमध्ये हंगामी बेकारी आणि छुप्या बेकारीचा समावेश होतो ?

- (1) ग्रामीण बेकारी (2) शहरी बेकारी  
(3) उघड बेकारी (4) वरीलपैकी नाही

Which unemployment comprises the existence of seasonal unemployment and disguised unemployment ?

- (1) Rural unemployment (2) Urban unemployment  
(3) Open unemployment (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

133. आर्थिक विकास म्हणजे वास्तव राष्ट्रीय उत्पन्नातीळ \_\_\_\_\_ होय  
 (1) वाढ (2) घट (3) स्थैर्य (4) वरील सर्व  
 Economic development means \_\_\_\_\_ in real national income.  
 (1) increase (2) decline (3) stability (4) All above

134. समाजवादी अर्थव्यवस्थेत उत्पादन लक्ष्ये कोण निर्धारित करते ?  
 (1) केंद्रसरकार (2) राज्यसरकार  
 (3) खाजगी क्षेत्र (4) वित्त आयोग  
 Who determines the targets of production in Socialist economy ?  
 (1) Central Government (2) State Government  
 (3) Private sector (4) Finance Commission

135. व्यापार आणि वाणिज्य अर्थव्यवस्थेच्या कोणत्या क्षेत्राच्या अंतर्गत येतात ?  
 (1) प्राथमिक (2) द्वितीयक (3) तृतीयक (4) वरील सर्व  
 Trade and commerce comes under which sector of the economy ?  
 (1) Primary (2) Secondary (3) Tertiary (4) All above

136. सार्वजनिक क्षेत्राच्या निर्गुतवणुकीला कोणती संज्ञा वापरली जाते ?  
 (1) खाजगीकरण (2) जागतिकीकरण  
 (3) उदारीकरण (4) सामाजिकरण  
 What is the term for disinvestment of public sector ?  
 (1) Privatisation (2) Globalisation  
 (3) Liberalisation (4) Socialisation

137. पतनियंत्रणाचा अधिकार कोणाला आहे ?  
 (1) रिझर्व बँक (2) केंद्र सरकार  
 (3) राज्य सरकार (4) स्टेट बँक  
 Who has the right of credit control ?  
 (1) Reserve Bank (2) Central Government  
 (3) State Government (4) State Bank

138. देशाच्या सीमेबाहेर होणाऱ्या व्यापाराला कोणती संज्ञा वापरली जाते ?  
 (1) अंतर्गत व्यापार (2) विदेशी व्यापार  
 (3) वाणिज्य (4) सेवा  
 What is the term to trade beyond the boundaries of the country ?  
 (1) Internal trade (2) Foreign trade  
 (3) Commerce (4) Service

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

139. खालीलपैकी कोणता उपक्रमद्वितीयक क्षेत्राच्या अंतर्गत येत नाही ?

- (1) कारखानदारी (2) बांधकाम  
(3) खाणकाम (कोळसा, पेट्रोलियम) (4) बँकिंग व विमा

Which of the following activities does not comes under Secondary sector ?

- (1) Manufacturing (2) Construction  
(3) Mining (Coal, Petroleum) (4) Banking and Insurance

140. 1980 मध्ये किती बँकांचे राष्ट्रीयकरण करण्यात आले ?

- (1) 6 (2) 14 (3) 8 (4) 5

How many commercial banks were nationalised in 1980 ?

- (1) 6 (2) 14 (3) 8 (4) 5

141. अर्थविषयक विधेयक कोणाच्या पूर्वसंमतीशिवाय विधानसभेत मांडता येत नाही ?

- (1) राज्यपाल (2) मुख्यमंत्री  
(3) उपमुख्यमंत्री (4) अर्थमंत्री

Without whose permission finance bill cannot be introduced in Legislative Assembly ?

- (1) Governor (2) Chief Minister  
(3) Deputy Chief Minister (4) Finance Minister

142. घटक राज्याच्या महाधिवक्त्याची नेमणूक \_\_\_\_\_ कडून होते.

- (1) राष्ट्रपती (2) राज्यपाल  
(3) मुख्यमंत्री (4) कायदामंत्री

Advocate General of State is appointed by

- (1) President (2) Governor  
(3) Chief Minister (4) Law Minister

143. 2008 चा 'बेस्ट ऑफ बुकर' हा अत्यंत मानाचा पुरस्कार कुठल्या भारतीय वंशाच्या लेखकास देण्यात आला ?

- (1) विक्रम सेठ (2) सलमान रश्दी  
(3) व्ही.एस. नायपॉल (4) अमिताव घोष

Which Indian born writer has received the prestigious 'Best of Booker' Award of 2008 ?

- (1) Vikram Seth (2) Salman Rushdie  
(3) V.S. Naipaul (4) Amitav Ghosh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

144. घटक राज्यासाठी द्विगुही विधिमंडळ असावे की नसावे याबाबत अंतीम निर्णय कोण घेते ?

- (1) राज्यपाल (2) मुख्यमंत्री  
(3) संसद (4) कायदामंत्री

Who takes the final decision whether there shall be a bicameral legislature or not ?

- (1) Governor (2) Chief Minister  
(3) Parliament (4) Law Minister

145. ग्रामपंचायतीची निवडणूक लढवणारा उमेदवाराचे वय \_\_\_\_\_ वर्षे पुर्ण असले पाहिजे.

- (1) 25 (2) 30 (3) 21 (4) 18

The age of the candidate contesting the election of a Village Council (Grampanchayat) should be at least \_\_\_\_\_ years.

- (1) 25 (2) 30 (3) 21 (4) 18

146. राज्यघटनेनुसार विधानपरिषदेची सदस्य संख्या कमितकमी किती असावी ?

- (1) 52 (2) 60 (3) 40 (4) 78

What should be the minimum strength of Legislative Council according to the Constitution ?

- (1) 52 (2) 60 (3) 40 (4) 78

147. चांद्रयान-2 ने चंद्रावर पाणी असल्याचा शोध कोणत्या देशाने लावला ?

- (1) यू.एस.ए. (2) भारत (3) रशिया (4) चीन

Which country by its Chandrayan-2 traced water resources upon Moon ?

- (1) U.S.A. (2) India (3) Russia (4) China

148. प्रसिद्ध अभिनेते अभिताभ बच्चन यांना कोणत्या विद्यापीठाने डी.लीट. पदवी दिली ?

- (1) दिल्ली विद्यापीठ (2) राजस्थान विद्यापीठ  
(3) पुणे विद्यापीठ (4) मुंबई विद्यापीठ

Which University awarded D.Lit. Degree to famous actor Amitabh Bachchan ?

- (1) Delhi University (2) Rajasthan University  
(3) Pune University (4) Mumbai University

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

149. 'सामुहिक विकास कार्यक्रमाची' पाहणी करण्यासाठी कोणाच्या अध्यक्ष ते खाली भारत सरकारने समिती नियुक्त केली ?

- |                    |                    |
|--------------------|--------------------|
| (1) जीवराज मेहता   | (2) हिरालाल मेहता  |
| (3) बलवंतराय मेहता | (4) हरीकृष्ण मेहता |

Under whose chairmanship did the Government of India appoint a committee to observe the Community Development Programme ?

- |                       |                       |
|-----------------------|-----------------------|
| (1) Jivaraj Mehta     | (2) Hiralal Mehta     |
| (3) Balwantraai Mehta | (4) Harikrishna Mehta |

150. "कडवा सच" या प्रसिद्ध पुस्तकाचे लेखक कोण ?

- |                  |                      |
|------------------|----------------------|
| (1) मनोहर जोशी   | (2) शरद पाटील        |
| (3) नरेंद्र मोदी | (4) लालु प्रसाद यादव |

Who is the author of the famous book "Kadwa Sach" ?

- |                   |                       |
|-------------------|-----------------------|
| (1) Manohar Joshi | (2) Sharad Patil      |
| (3) Narendra Modi | (4) Lalu Prasad Yadav |

151. ग्रामपंचायतीचे अंदाजपत्रक तयार करण्याचे काम \_\_\_\_\_ करतो.

- |               |                 |
|---------------|-----------------|
| (1) सरपंच     | (2) ग्रामसभा    |
| (3) ग्रामसेवक | (4) ग्रामपंचायत |

The Budget of Grampanchayat is prepared by \_\_\_\_\_ .

- |               |                   |
|---------------|-------------------|
| (1) Sarpanch  | (2) Gramsabha     |
| (3) Gramsevak | (4) Grampanchayat |

152. राज्याच्या सर्व कायदेविषयक बाबीसाठी राज्यपालाचा \_\_\_\_\_ हा कायदेशीर सल्लागार असतो.

- |                |                                      |
|----------------|--------------------------------------|
| (1) लोकपाल     | (2) महालेखा परीक्षक                  |
| (3) महाधिवक्ता | (4) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश |

\_\_\_\_\_ is the legal advisor of the Governor for all legal matters of the State.

- |                      |                                 |
|----------------------|---------------------------------|
| (1) Lokpal           | (2) Auditor General             |
| (3) Advocate General | (4) Chief Justice of High Court |

153. भारत सरकारने रशियन वर्ष केव्हा साजरे केले ?

- |          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|
| (1) 2006 | (2) 2007 | (3) 2008 | (4) 2009 |
|----------|----------|----------|----------|

When did the Indian Government observe Russian Year ?

- |          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|
| (1) 2006 | (2) 2007 | (3) 2008 | (4) 2009 |
|----------|----------|----------|----------|

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

154. जिल्हा परिषदेतील सदस्यांची किमान आणि कमाल संख्या किती असले ?

- (1) 50 ते 75 (2) 60 ते 80  
(3) 65 ते 75 (4) 50 ते 70

What is the minimum and maximum strength of the members of Zilla Parishad ?

- (1) 50 to 75 (2) 60 to 80  
(3) 65 to 75 (4) 50 to 70

155. प्रशासनाच्या सोयीच्या दृष्टीने महाराष्ट्र राज्याची \_\_\_\_\_ प्रशासकीय विभागांत विभागणी करण्यात आली आहे.

- (1) 6 (2) 5 (3) 7 (4) 8

Maharashtra state is divided into \_\_\_\_\_ administrative divisions.

- (1) 6 (2) 5 (3) 7 (4) 8

156. भारतामध्ये कोणत्या प्रदेशातून चीनने आक्रामक हालचाली सुरू केल्या आहेत ?

- (1) काश्मीर (2) मेझोरम  
(3) नागालँड (4) अरुणाचल प्रदेश

Through which Indian territory has China started its aggressive movement ?

- (1) Kashmir (2) Mizoram  
(3) Nagaland (4) Arunachal Pradesh

157. महाराष्ट्रात जिल्हाधिकाऱ्याला त्याच्या कार्यात मदत करण्यासाठी \_\_\_\_\_ ची नेमणूक केली जाते. त्याचा दर्जा अतिरिक्त जिल्हा न्यायाधिकाऱ्याचा असतो.

- (1) उपजिल्हाधिकारी (2) अपर जिल्हाधिकारी  
(3) निवासी उपजिल्हाधिकारी (4) मुख्य कार्यकारी अधिकारी

In Maharashtra \_\_\_\_\_ is appointed to share workload with Collector, and he has been given the status of Additional District Magistrate.

- (1) Deputy Collector (2) Additional Collector  
(3) Residential Deputy Collector (4) Chief Executive Officer

158. भारतात आंतरराष्ट्रीय संघटनेतर्फे विश्व सामाजिक दिन केव्हा साजरा केला ?

- (1) 20 फेब्रुवारी 2008 (2) 24 फेब्रुवारी 2008  
(3) 15 फेब्रुवारी 2008 (4) 12 फेब्रुवारी 2008

When did United Nations Organisation observe World Social Day in India ?

- (1) 20 February 2008 (2) 24 February 2008  
(3) 15 February 2008 (4) 12 February 2008

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

159. 1987 साली भारताने \_\_\_\_\_ यादेशात शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी 'शांतीसेना' पाठवून दिली.  
 (1) नेपाळ (2) बांगलादेश (3) भूतान (4) श्री लंका  
 In 1987 India sent 'Shanti-sena' to restore peace in \_\_\_\_\_ .  
 (1) Nepal (2) Bangladesh (3) Bhutan (4) Sri Lanka

160. मुंबई उच्च न्यायालयातील न्यायाधिकांची संख्या \_\_\_\_\_ आहे.  
 (1) 61 (2) 47 (3) 54 (4) 45  
 Mumbai High Court consists of \_\_\_\_\_ Judges.  
 (1) 61 (2) 47 (3) 54 (4) 45

161. 'भारत-श्री लंका' यांघातील ऐतिहासिक करार कोणत्यासालीझाला ?  
 (1) 1988 (2) 1987 (3) 1986 (4) 1989  
 When did the historical treaty between 'India and Sri Lanka' take place ?  
 (1) 1988 (2) 1987 (3) 1986 (4) 1989

162. 2008 च्या राष्ट्रकुल युवा क्रीडा स्पर्धा \_\_\_\_\_ येथे आयोजित करण्यात आल्या.  
 (1) पुणे (2) दिल्ली (3) मुंबई (4) बंगलोर  
 Commonwealth Youth Games 2008, were held at \_\_\_\_\_ .  
 (1) Pune (2) Delhi (3) Mumbai (4) Bangalore

163. भारताला आशियान क्षेत्रीय कोरमचे सभासत्व \_\_\_\_\_ मध्ये बहाल करण्यात आले.  
 (1) 1967 (2) 1990 (3) 1992 (4) 1996  
 India was given the membership of Asian Regional Forum in \_\_\_\_\_ .  
 (1) 1967 (2) 1990 (3) 1992 (4) 1996

164. 'शांततेतून समृद्धीकडे' हे महाराष्ट्र शासनाच्या कोणत्या योजनेचे घोषवाक्य आहे ?  
 (1) गाडगे महाराज ग्रामस्वच्छता अभियान  
 (2) निर्मल ग्राम अभियान  
 (3) समर्थ भारत अभियान  
 (4) महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहिम  
 'From Peace to Prosperity' is the slogan of \_\_\_\_\_, a scheme of the Government of Maharashtra.  
 (1) Gadge Maharaj Gramswachchata Abhiyan  
 (2) Nirmal Gram Abhiyan  
 (3) Samarth Bharat Abhiyan  
 (4) Mahatma Gandhi Tantamukta Gavmohim

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

165. सार्कमध्ये \_\_\_\_\_ सदस्य राष्ट्रे आहेत.

- (1) सात (2) एकशेदोन  
(3) सव्वीस (4) पंधरा

SAARC consists of \_\_\_\_\_ member states.

- (1) seven (2) one hundred and two  
(3) twenty six (4) fifteen

166. जिल्हा परिषदेच्या समाजकल्याण समितीचे पदसिद्ध सचिव कोण असतात ?

- (1) जिल्हा परिषद अध्यक्ष (2) जिल्हा परिषद उपाध्यक्ष  
(3) मुख्य कार्यकारी अधिकारी (4) समाज कल्याण अधिकारी

Who is the Ex-officio Secretary of the Social Welfare Committee of Zilla Parishad ?

- (1) Chairman of Zilla Parishad (2) Deputy Chairman of Zilla Parishad  
(3) Chief Executive Officer (4) Social Welfare Officer

167. सन 2008 – 2009 चा अर्थसंकल्प संसदेत कधी सादर करण्यात आला ?

- (1) 28 फेब्रुवारी 2009 (2) 31 मार्च 2009  
(3) 16 जुलै 2009 (4) 26 फेब्रुवारी 2009

When was the Budget of 2008 – 2009 introduced in the Parliament ?

- (1) 28<sup>th</sup> February 2009 (2) 31<sup>st</sup> March 2009  
(3) 16<sup>th</sup> July 2009 (4) 26<sup>th</sup> February 2009

168. महाराष्ट्र शासनाने राज्यातील सर्वच गर्भवती महिलांसाठी \_\_\_\_\_ ही योजना लागू केली आहे.

- (1) संजीवनी योजना (2) मातृत्व अनुदान योजना  
(3) बालसंगोपन योजना (4) कुटूंब कल्याण योजना

\_\_\_\_\_ scheme is started by Maharashtra for pregnant women in the state.

- (1) Sanjeevani Yojana (2) Matritva Anudan Yojana  
(3) Balsangopan Yojana (4) Kutumb Kallyan Yojana

169. दिल्ली-लाहोर बस सेवा केव्हा सुढ झाले ?

- (1) 11 ऑक्टोबर 1998 (2) 11 ऑक्टोबर 1999  
(3) 20 फेब्रुवारी 1998 (4) 20 फेब्रुवारी 1999

When was Delhi-Lahore bus service introduced ?

- (1) 11 October 1998 (2) 11 October 1999  
(3) 20 February 1998 (4) 20 February 1999

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

170. उच्च न्यायालयाच्या न्यायधीशाचे निवृत्तीचे वय किती ?

- (1) 60 वर्ष (2) 62 वर्ष (3) 58 वर्ष (4) 65 वर्ष

What is the retirement age of High Court's Judge ?

- (1) 60 years (2) 62 years (3) 58 years (4) 65 years

171. मिडलवेट गटात जागतिक क्रमवारीत अव्वल स्थान प्राप्त करणारा पहिल भारतीय बॉक्सर ?

- (1) विजेंदर सिंग (2) दिनेश कुमार  
(3) अखिल कुमार (4) जितेंदर कुमार

Name the Indian Boxer who stood first in World Middleweight ranking.

- (1) Vijender Singh (2) Dinesh Kumar  
(3) Akhil Kumar (4) Jitender Kumar

172. भारत-पाकिस्तान संबंध सुधारण्यासाठी केंद्र-बाह्य वर्तुळ तोंडागा कोणी सांगितला ?

- (1) अटल बिहारी वाजपेयी (2) पी.व्ही. नरसिंहा राव  
(3) नटवर सिंह (4) इंद्रकुमार गुजराल

Who is the founder of the core-periphery principle for the improvement in Indo-Pak relations ?

- (1) Atal Bihari Vajpayee (2) P.V. Narsimha Rav  
(3) Natwar Singh (4) Indrakumar Gujral

173. भारताचे मुख्य निवडणूक आयुक्त कोण आहेत ?

- (1) एम.एस. गिल (2) जे.एम. लिंगडोह  
(3) टी.एन. शेषन (4) नवीन चावला

Who is the Chief Election Commissioner of India ?

- (1) M.S. Gill (2) J.M. Lyngdoh  
(3) T.N. Seshan (4) Navin Chavala

174. 1991 मध्ये पी. व्ही. नरसिंहा राव शासनाने आंतरराष्ट्रीय संबंधां बाबत \_\_\_\_\_ धोरण राबविले.

- (1) लूक इस्ट (2) लूक वेस्ट  
(3) लूक नॉर्थ (4) लूक पास्ट

In 1991 the P.V. Narsimha Rao government implemented the policy of \_\_\_\_\_ for international relations.

- (1) Look East (2) Look West  
(3) Look North (4) Look Past

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

175. केंद्रीयग्रामविकास मंत्रालयाच्या वनीते महाराष्ट्र राज्याला सतत तिसऱ्या वर्षी खालील कोणत्या योजनेकरता प्रथम पुरस्कार प्राप्त झाला.

- (1) निर्मल ग्राम योजना
- (2) संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान
- (3) तंटामुक्त गांव मोहीम
- (4) घरकुल योजना

For which of the following schemes did Maharashtra receive first prize for three consecutive years from the Central Rural Development Ministry ?

- (1) Nirmal Gram Yojana
- (2) Sant Gadgebaba Gram Swachchata Abhiyan
- (3) Tantamukta Gaon Mohim
- (4) Gharkul Yojana

176. ज्या गुन्ह्याच्या घटनास्थळी विद्युत पुरवठा उपलब्ध नाही, अशा ठिकाणी अंगुली मुद्रा घेण्यासाठी खालीलपैकी कोणते यंत्र वापरले जाते. ?

- |               |                 |
|---------------|-----------------|
| (1) ओमनी-1000 | (2) पॉली-रे     |
| (3) ओमनी-100  | (4) सिल्व्हर-रे |

Which of the following machines is used for lifting finger-prints, from scene of crime, where electric supply is not available ?

- |               |                |
|---------------|----------------|
| (1) Omni-1000 | (2) Poly-ray   |
| (3) Omni-100  | (4) Silver-ray |

177. अंगुली मुद्राबाबत खालील पैकी कोणते विधान चूक आहे ?

- (1) अंगुली मुद्रा व्यक्तिः (Individual) असतात
- (2) अंगुली मुद्रा चिरस्थायी (Persistent) असतात
- (3) एकाच व्यक्तिच्या दोन बोटांच्या अंगुली मुद्रा एक सारख्या असतात
- (4) व्यक्तिच्या मृत्यूनंतर प्रेत कुजेपर्यंत त्याच्या अंगुली मुद्रात फरक पडत नाही

Which of the following is *false* in connection with finger-printing ?

- (1) Finger-prints are individual
- (2) Finger-prints are persistent
- (3) Prints of two different fingers of the same person are identical
- (4) Finger-prints of an individual after death till decomposition of body do not change

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

178. पायाचे ठसे घेण्याच्या प्रक्रियेमध्ये खालीलपैकी कोणता पदार्थ वापरण्यात येतो ?

- |                     |                       |
|---------------------|-----------------------|
| (1) प्लास्टिक वॅक्स | (2) प्लास्टर ऑफ पॅरिस |
| (3) ग्लास प्लास्टर  | (4) प्लास्टिक बैग     |

Which of the following materials is used in the process of lifting foot-prints ?

- |                   |                      |
|-------------------|----------------------|
| (1) Plastic wax   | (2) Plaster of Paris |
| (3) Glass plaster | (4) Plastic bags     |

179. अंगुली मुद्रा घेण्यायोग्य अपराध केलेल्या अटक आरोपीने बोटांचे ठसे घेण्यास अडथळा केल्यास...

- (1) त्यास प्रथम वर्ग न्याय दंडाधिकार्यापुढे हजर करावे
- (2) त्यास जिल्हा दंडाधिकार्यापुढे हजर करावे
- (3) कोणत्याही गुन्हेगारास अंगुली मुद्रा घेण्यासाठी सक्ती करना येत नाही.
- (4) त्याच्यावर बळाचा वापर करून बोटांचे ठसे घेण्याचा पोलीसांना अधिकार आहे

If an accused who has committed an offence liable for taking finger-prints refuses to give finger-prints then

- (1) He should be produced before JMFC 1<sup>st</sup> class
- (2) He should be produced before District Magistrate
- (3) No criminal can be forced to give finger-prints
- (4) Police can use force to take his finger-prints

180. एखाद्या पोलीस ठाण्याचे हद्दीत घडलेल्या गुन्ह्याची माहिती कोणत्या प्रकारे गुन्हे कार्यप्रणाली केंद्राकडे ताबडतोब पाठविल्या आते ?

- (1) 'इ' फॉर्म द्वारे
- (2) पोलीस अधिकाऱ्यांच्या 'डी' स्टेटमेंट द्वारे
- (3) 'सेव्हन इंटीग्रेटेड फॉर्म' द्वारे
- (4) वरीष्ठांना पाठवायचे 'स्पेशल रिपोर्ट' द्वारे

How is the information about the commission of a crime in the jurisdiction of a Police Station communicated to M.O.B. ?

- (1) By 'E' form
- (2) By 'D' statement of the S.P. of the district
- (3) By 'Seven Integrated Forms'
- (4) By 'Special Report' to be sent to senior officers

181. अनैसर्गिक मृत्यूच्या प्रमुख कारणांपैकी खालील कोणते कारण नाही ?

- |         |         |           |               |
|---------|---------|-----------|---------------|
| (1) एडस | (2) खून | (3) अपघात | (4) आत्महत्या |
|---------|---------|-----------|---------------|

Which is not a cause of death in unnatural death ?

- |          |            |              |             |
|----------|------------|--------------|-------------|
| (1) AIDS | (2) Murder | (3) Accident | (4) Suicide |
|----------|------------|--------------|-------------|

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

182. शरीर गंध, तुलनात्मक स्थितीत कोणत्या ठिकाणी चांगल्या स्थितीत रहातो

- |               |                       |
|---------------|-----------------------|
| (1) पावसात    | (2) उन्हात            |
| (3) कठीण जमीन | (4) मऊ व जाड पृष्ठभाग |

Under what circumstances is body odour relatively better retained ?

- |                  |                            |
|------------------|----------------------------|
| (1) Rainfall     | (2) Heat                   |
| (3) Hard Surface | (4) Soft and Thick surface |

183. सी.सी.आय.एस. हे दृशाचे संक्षिप्त स्वरूप आहे

- |   |
|---|
| (1) क्राईम क्रिमीनल आयडेन्टीफिकेशन सिस्टीम  |
| (2) क्राईम क्रिमीनल इन्फर्मेशन सिस्टीम      |
| (3) क्राईम क्रिमीनल इन्व्हेस्टिगेशन सिस्टीम |
| (4) क्राईम कंट्रोल इन्फर्मेशन सिस्टीम       |

CCIS is an abbreviated form of

- |  |
|--|
| (1) Crime Criminal Identification System |
| (2) Crime Criminal Information System    |
| (3) Crime Criminal Investigation System  |
| (4) Crime Control Information System     |

184. परीक्षक, वादग्रस्त दस्तऐवज, भारत सरकार यांचे कार्यालय कोठे आहे ?

- |                |           |             |            |
|----------------|-----------|-------------|------------|
| (1) नवी दिल्ली | (2) सिमला | (3) कलकत्ता | (4) चेन्नई |
|----------------|-----------|-------------|------------|

Where is the office of Examiner of Questioned Documents, Govt. of India ?

- |               |            |              |             |
|---------------|------------|--------------|-------------|
| (1) New Delhi | (2) Shimla | (3) Calcutta | (4) Chennai |
|---------------|------------|--------------|-------------|

185. खालीलपैकी श्वानाच्या कोणत्या जातीचा महाराष्ट्र पोलीसांचे श्वानपथकात समावेश नाही ?

- |                  |                |
|------------------|----------------|
| (1) डॉबरमॅन      | (2) लॅब्रॅडोर  |
| (3) जर्मन शेपर्ड | (4) बुल टेरिअर |

Which breed of the dog is not included in dog unit of Maharashtra Police ?

- |                     |                  |
|---------------------|------------------|
| (1) Doberman        | (2) Labrador     |
| (3) German Shepherd | (4) Bull Terrier |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

186. आय.टी. ॲक्ट 2000 खालील गुन्हाच्या तपासाचे अधिकार कोणत्या दर्जाच्या पोलीस अधिकाऱ्यास आहेत

- (1) पोलीस निरीक्षक
- (2) पोलीस उप-अधिक्षक/सहायक आयुक्त
- (3) पोलीस अधिक्षक/पोलीस उप-आयुक्त
- (4) पोलीस उप-महानिरीक्षक

Under the IT Act 2000, what is the rank of an officer empowered to conduct investigation ?

- (1) Police Inspector
- (2) Dy. Supdt. of Police/Asst. Commissioner of Police
- (3) Supdt. of Police/Dy. Commissioner of Police
- (4) Dy. Inspector General of Police

187. IMEI Number ही संज्ञा खालीलपैकी कोणत्या साधनाशी संबंधित आहे ?

- |              |                |
|--------------|----------------|
| (1) संगणक    | (2) लॅपटॉप     |
| (3) टी.व्ही. | (4) मोबाईल फोन |

With which device is the concept of IMEI number related ?

- |              |                  |
|--------------|------------------|
| (1) Computer | (2) Laptop       |
| (3) T.V.     | (4) Mobile phone |

188. हॅकींग म्हणजे काय ?

- (1) एखाद्या संगणकाला 'पेन ड्राइव्ह' जोडून त्यातील माहिती चोरणे
- (2) 'ब्लूटूथ' चा वापर करून संगणकातील माहिती चोरणे
- (3) एखाद्या संगणकातील 'हार्ड-डिस्क' चोरून त्यामधील माहिती चोरणे
- (4) 'इंटरनेट'च्या माध्यमातून एखाद्या संगणकाशी अनधिकृत संपर्क जोडून त्यातील माहिती चोरणे

What is meant by 'Hacking' ?

- (1) Stealing information from a computer by attaching a pen-drive
- (2) Stealing information from a computer by using 'Blue-Tooth' device
- (3) Stealing information by stealing the 'Hard-disk' of a computer
- (4) Stealing information by unauthorisedly linking through 'Internet' media

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

189. इलेक्ट्रॉनिक पुराव्याचा अस्सलपणा खालीलपैकी कशाच्या आधारे शाबित करता येतो ?

- (1) हॅश व्हॅल्यू (2) कॅश व्हॅल्यू  
(3) स्टार व्हॅल्यू (4) बाईट व्हॅल्यू

The originality of electronic evidence can be proved by

- (1) Hash value (2) Cash value  
(3) Star value (4) Byte value

190. 'सॉफ्टवेअर पायरेसी' संबंधीत गुन्हा खालीलपैकी कोणत्या कायदा/नियमानुसार दाखल केल्या जातो ?

- (1) 'सॉफ्टवेअर पायरेसी' प्रोटेक्शन ॲक्ट  
(2) भारतीय संगणक संरक्षण कायदा  
(3) कॉपीराइट ॲक्ट  
(4) 'सायबर क्राइम' ॲक्ट

Under which law/act is an offence of 'Software Piracy' registered ?

- (1) 'Software Piracy' Protection Act  
(2) Indian Computer Protection Act  
(3) Copyright Act  
(4) Cyber Crime Act

191. तांबे, पोटॅशियम, स्ट्रानशियम इ-धातुचे क्षाराचा समावेश शोभेच्या दारूत (पायरोटेक्स) \_\_\_\_\_ केला जातो.

- (1) विविध रंगछटा मिळविण्यासाठी (2) आवाजाची तीव्रता कमी उरण्यासाठी  
(3) आवाजाची तीव्रता वाढविण्यासाठी (4) सुरक्षितेसाठी

Copper, Potassium, Strontium metallic salts are added to pyrotechniques to \_\_\_\_\_.

- (1) Get various colours (2) Decrease sound intensity  
(3) Increase sound intensity (4) Safety

192. डिटोनेटरचा उपयोग \_\_\_\_\_ साठी केला जातो.

- (1) बॉम्ब बनावण्यासाठी (2) डी.एन.ए. तपासणीसाठी  
(3) रक्त तपासणीसाठी (4) औषधे बनविण्यासाठी

Detonator is used in \_\_\_\_\_.

- (1) Making of bomb (2) DNA testing  
(3) Blood testing (4) Medicine preparation

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

193. स्फोटकाच्या उत्पादनाच्यावेळी टॅगन्ट समावेशाच्या प्रणालीचा \_\_\_\_\_ उपयोग होतो.

- (1) स्फोटकाचा स्मोट, घटक इ. माहिती मिळण्यास
- (2) स्फोटामुळे होणार प्रदुषण कमी होते
- (3) स्फोटकाची संहारक शक्ती वाढविण्यास
- (4) स्फोटकाची संहारक शक्ती कमी करण्यास

Incorporation of taggant during manufacturing of explosives helps

- (1) To identify source, constituents of explosives
- (2) To decrease pollution after explosion
- (3) To increase destroying power of explosive
- (4) To decrease destroying power of explosive

194. धारदारशस्त्राने केलेल्या गुन्ह्यात घटनास्थळावर रक्त तपासणीसाठी कोणते रसायन वापरले जाते ?

- |                  |                      |
|------------------|----------------------|
| (1) मिथेनॉल      | (2) अॅसीटोन          |
| (3) फिनॉलफ्थैलीन | (4) सल्फ्युरिक अॅसीड |

Which of the following chemicals is used for the testing of blood in case of a murder by sharp weapon ?

- |                     |                    |
|---------------------|--------------------|
| (1) Methanol        | (2) Acetone        |
| (3) Phenolphthalein | (4) Sulphuric acid |

195. प्रशिक्षित \_\_\_\_\_ पथक लपविलेला बॉम्ब (हीडन) शोधण्यासाठी उपयोगी असते.

- |                 |                  |
|-----------------|------------------|
| (1) माकड (मंकी) | (2) श्वान (डॉग)  |
| (3) ससा (रॅबीट) | (4) कबुतर (पीजन) |

A trained \_\_\_\_\_ squad is useful to find hidden explosive (Bomb).

- |            |            |
|------------|------------|
| (1) Monkey | (2) Dog    |
| (3) Rabbit | (4) Pigeon |

196. खालीलपैकी कोणत्या अधिकाऱ्यामार्फत 'हुंडाबळी' प्रकरणांची चौकशी केली जाते ?

- |                                  |                           |
|----------------------------------|---------------------------|
| (1) पोलीस अधिकारी                | (2) मुख्य न्यायदंडाधिकारी |
| (3) प्रथम श्रेणी न्यायदंडाधिकारी | (4) जिल्हा दंडाधिकारी     |

Which of the following officers can investigate cases of Dowry Death ?

- |   |                               |
|---|-------------------------------|
| (1) Police Officer                            | (2) Chief Judicial Magistrate |
| (3) Judicial Magistrate 1 <sup>st</sup> class | (4) District Magistrate       |

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

197. माणसाची ओळख पटवण्याकरिता खालीलपैकी सगळ्यात खात्रीचा मार्ग कोणता ?

- |                 |                 |
|-----------------|-----------------|
| (1) छायाचित्र   | (2) बोटांचे ठसे |
| (3) दंत परिक्षण | (4) उंची व वजन  |

Which of the following is the surest method of identification of a person ?

- |                        |                       |
|------------------------|-----------------------|
| (1) Photograph         | (2) Fingerprints      |
| (3) Dental examination | (4) Height and weight |
- 

198. न्याय वैधकीय शवविच्छेदनाचा हेतू खालीलपैकी काय जाणून घेणे हा आहे ?

- (1) मृत्यूचे कारण
- (2) मृत्यूची वेळ
- (3) मृत्यूची पद्धत
- (4) वरील पैकी सर्व

The aim of conducting Medicolegal Post Mortem Examination is to find out

- (1) The cause of death
  - (2) Time since death
  - (3) Manner of death
  - (4) All of the above
- 

199. गळफास लावून मृत्यु हा सर्वसाधारणपणे कशाचा प्रकार आहे ?

- |                 |                            |
|-----------------|----------------------------|
| (1) आत्महत्येचा | (2) अपघाताचा               |
| (3) खुनाचा      | (4) वरील पैकी कोणताही नाही |

Hanging is a common method of committing

- |              |                       |
|--------------|-----------------------|
| (1) Suicide  | (2) Accident          |
| (3) Homicide | (4) None of the above |
- 

200. सर्वसाधारणपणे आत्महत्येसाठी वापरले जाणारे विष

- |                    |              |
|--------------------|--------------|
| (1) पिवळा फॉस्फोरस | (2) आर्सेनिक |
| (3) किटकनाशक       | (4) तांबे    |

The most common suicidal poison is

- |                       |             |
|-----------------------|-------------|
| (1) Yellow phosphorus | (2) Arsenic |
| (3) Insecticide       | (4) Copper  |
- 

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

## सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

### नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

- |                           |                           |
|---------------------------|---------------------------|
| (1) स्वामी दयानंद सरस्वती | (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर |
| (3) राजा राममोहन रॉय      | (4) गोपाळकृष्ण गोखले      |

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र.क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201. (1) (2) (3) (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK